

Nr 120.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående användningen af ett anslag till bekostande af elevernas vid blindinstitutet å Tomteboda ferieresor till och från hemorten; gifven Stockholms slott den 11 mars 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva, att det till bekostande af elevers vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda äfvensom åtföljande vårdares resor på statens järnvägar från blindanstalterna till elevernas hemorter och åter en gång årligen under sommarferierna anvisade förslagsanslag å 2,000 kronor får användas till resor jämväl i de fall, då enskilda järnvägar helt eller delvis behöfva anlitas.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

P. E. Lindström.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena, greve TAUBE,
 Statsråden: PETERSSON,
               HEDERSTIERNA,
               SWARTZ,
               grefve HAMILTON,
               grefve EHRENSVÄRD,
               MALM,
               LINDSTRÖM,
               NYLANDER,
               von SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Lindström anförde:

Ang. användning af ett anslag till bekostande af elevernas vid blindinstitutet å Tomtebodas ferieresor till och från hemorten.

»I 1909 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att å åttonde hufvudtiteln under rubriken undervisningsanstalter för döfstumma och blinda uppföra ett förslagsanslag å 2,000 kronor till bekostande af elever vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda äfvensom åtföljande vårdares resor på statens järnvägar från blindanstalterna till elevernas hemorter en gång årligen under sommarferierna, att af vederbörande direktion för ändamålet användas enligt de närmare bestämmelser, som af Kungl. Maj:t meddelades.

Anledningen till berörda framställning, hvilken finnes intagen under punkt 34 i omförmälda statsverksproposition, var den att genom nådigt

bref den 26 april 1907, på hemställan af järnvägsstyrelsen, förklarats, att det den 27 december 1873 järnvägsstyrelsen lämnade nådiga medgifvande att utfärda fribiljetter åt elever vid institutet för blinda för en resa om året från läroanstalten till hemorten och åter till läroanstalten skulle upphöra att gälla. Då det ur flera synpunkter befunnits olämpligt och därjämte dyrbart att under sommarferierna behålla de blinda barnen vid institutet i stället för att, såsom förut i allmänhet skett, under denna tid sända dem hem till föräldrar eller andra anhöriga, blef nämligen institutet genom upphörandet af denna rätt till fribiljetter nödsakadt att själf bekosta barnens sommarresor på statens järnvägar, hvarigenom alltså en motsvarande, förut ej befintlig utgift för institutet uppkom.

I skrifvelse den 22 maj 1909 angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel anmälde Riksdagen, bland annat, att Kungl. Maj:ts berörda framställning bifallits, och framhöll Riksdagen dessutom önskvärdheten af, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida och i hvilken mån af ifrågavarande anslag måtte kunna bestridas icke allenast, såsom anslagets titel gäfvade vid handen, biljettkostnaden vid resor å statens järnvägar, utan jämväl motsvarande kostnader i de fall, då enskilda järnvägar helt eller delvis för resan anlitas.

Vid underdånig föredragning den 11 juni 1909 af Riksdagens berörda skrifvelse anbefalldes direktionen, utom annat, att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens framställning angående användande af ifrågavarande anslag till resor äfven i de fall, då enskilda järnvägar helt eller delvis behöfde anlitas.

Till åtlydnad häraf har direktionen den 3 september 1909 afgifvit underdånigt utlåtande i ämnet, och har direktionen därvid anfört hufvudsakligen följande.

Direktionen funne det vara mycket önskvärdt att för framtiden vid förslagsanslaget till elevernas hemresor under sommarferierna lämnades medgifvande att däraf bestrida jämväl eventuella kostnader på enskilda järnvägar. Någon utredning beträffande erforderliga beloppet för kostnaderna å enskilda järnvägar kunde näppeligen göras, helst förhållandena kunde växla betydligt år från år. Att döma af de senaste årens kostnader för ferieresorna vore emellertid sannolikt, att anslagssumman, 2,000 kronor, ej skulle behöfva öfverskridas, äfven om biljetter skulle köpas åt elever på de enskilda järnvägarna. Den omständigheten, att en mycket stor procent af de hemresande bodde i Norrland, där endast få enskilda banor finnes, gäfvade ytterligare stöd åt denna förmodan. Infördes det ifrågavarande tillägget, komme väl ock en del elever, som nu reste längre väg med

statsbana, att fara en kortare med enskild järnväg, hvilket emellertid ej kunde ge anledning till någon farhåga, att anslaget ej skulle förslå, snarare tvärtom. En nödig förutsättning vore emellertid, att samma nedsättning i biljettkostnaden, som år 1909 beviljats, eller 15 öre för zon och hälften för barn under tolf år, fortfarande lämnades å statsbanorna. Direktionen ämnade härom göra särskild framställning till vederbörande statsmyndighet samt äfven i fråga om de enskilda järnvägarna hänvända sig till svenska järnvägsföreningen med en liknande hemställan.

Direktionen tillstyrkte alltså att de förslagsanslag, som för ifrågakomma ändamål framdeles blefve anvisade, måtte få användas till gäldande af biljettkostnaderna för samtliga å statens eller enskilda järnvägar under sommarferierna hemresande elever vid institutet och dess förskola — dock blott för en resa fram och åter om året — äfvensom till resa fram och åter för medföljande vårdare.

Uti infordradt underdånigt utlåtande af den 29 november 1909 har statskontoret förklarat sig ej hafva något att erinra mot hvad direktionen föreslagit samt förty hemställt, det Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen medgifva, att ifrågavarande förslagsanslag finge från och med år 1910 användas till bekostande af elevers vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda äfvensom åtföljande vårdares resor på järnväg från blindanstalterna till elevernas hemorter och åter en gång årligen.

Direktionens yttrande i ämnet synes ådagalägga önskvärdheten af, att ifrågavarande anslag får användas jämväl till bestridande af biljettkostnaden i de fall, då enskilda järnvägar helt och hållet eller delvis anlitas för dessa resor. Oaktadt anslaget därigenom skulle få en större användning, torde dock, enligt hvad direktionen upplyst, någon ökning af detsamma icke erfordras. Riksdagens samtycke lärer emellertid behöfva utverkas till den föreslagna förändrade användningen af anslaget. Riktigast vore måhända att anslagets titel i sammanhang härmed ändrades, men då Riksdagens kamrar, enligt hvad känt är, redan behandlat åttonde hufvudtiteln, torde någon framställning i sistberörda syfte åtminstone för närvarande icke böra ske. Jag hemställer alltså nu, att Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen medgifva

att det till bekostande af elevers vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda äfvensom åtföljande vårdares resor på statens järnvägar från blindanstalterna till elevernas hemorter och åter en gång årligen under sommarferierna anvisade förslagsanslag å 2,000 kronor får användas till resor jämväl i de fall, då enskilda järnvägar helt eller delvis behöfva anlitas.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, i nåder bifalla; och skulle proposition af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Christer d'Albedyll.
